

תת"ע 3706/04/21 - מדינת ישראל נגד עאדל עמאש

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

תת"ע 3706-04-21 מדינת ישראל נ' עמאש
תיק חיצוני: 10500968267

בפני	כבוד השופט אור לרנר
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	עאדל עמאש
	באמצעות ב"כ עו"ד שלומי לוי

החלטה

בפניי בקשת הנאשם לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק.

רקע כללי

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של אי ציות לתמרור 302 (עצור).

על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 16.11.20, בסמוך לשעה 07:27 לא ציית הנאשם לתמרור עצור שהוצב בכיוון נסיעתו ברחוב מעלה השחרור בחיפה.

להשלמת התמונה אציין, כי המדובר בעבירה שזוהתה ונאכפה באמצעות מצלמה טקטית שהוצבה במקום; ולאחר פענוח הסרטון נשלחה לנאשם הודעת קנס.

לאחר שהנאשם הגיש בקשה להישפט, בגין הודעת הקנס האמורה, הוגש כתב האישום שבנדון.

טענות הצדדים

בתמצית אבאר כי, הנאשם טוען כי התנהלות המאשימה מנעה ממנו לבחון את האפיק של מתן אזהרה חלף רישום הדו"ח נגדו.

לטענת ב"כ הנאשם, שוטר המפיק דו"ח מהמערכת המשטרתית, בעקבות צילום, מחויב בבחינת האפשרות למתן

אזהרה, כפי שמחויב בכך שוטר הרושם דו"ח לנהג בשטח. לשם תמיכה בטענה זו, הפנה ב"כ הנאשם לנוהל המשטרה בנושא ולעדכון מ-2022. לטעמו של ב"כ הנאשם, מאחר והנאשם נוהג משנת 1999 ואין לחובתו הרשעות קודמות, הרי שבהתאם לנוהל המעודכן, לפיו יש צורך בוותק של 5 שנים ובעבר נקי של 3 שנים, היה מקום לשלוח לנאשם אזהרה ולא הודעת קנס.

עוד טוען הנאשם, כי הודעת הקנס שנשלחה לביתו לא מציינת כי הוא יכול לבקש להמיר הדו"ח באזהרה, אלא מתווה שתי אפשרויות בלבד, תשלום או בקשה להישפט; וגם פנייתו לעורך דין, אינה פותרת את הכשל הראשוני בעניין, שעה שעל המשטרה היה להודיע לו במפורש כי זכותו לבקש להמיר את הדו"ח באזהרה.

בהמשך, במענה לתגובת המשיבה, הוסיף ב"כ הנאשם וטען כי אין על גבי הדו"ח עצמו הפניה לאפשרויות הנוספות של ביטול או המרה לאזהרה; ואלה מופיעות רק באותיות הקטנות בגב הדו"ח, שגם הן מסתירות במלל ארוך. בעניין זה הוסיף והפנה לעפ"ת **20895-11-15** ממנו עולה כי בחלק מן הדוחות מצוין במפורש, בחזית הדו"ח, שישנן אפשרויות נוספות בגב הדו"ח.

באשר לבקשה להישפט, הוסיף וציין כי זו נשלחה ביום 22.12.20, יותר משלושים ימים לאחר ביצוע העבירה, כך שממילא קיים ספק אם עורך הדין יכול היה לבקש להמיר הדו"ח באזהרה במועד זה וסביר להניח כי בקשה זו הייתה נדחית.

המאשימה מתנגדת לבקשה.

לטענת המאשימה עניינו של הנאשם אינו שונה מעניינו של כל אזרח אחר נגדו נרשם דו"ח תעבורה שנאכף באמצעות מצלמה טקטית ולכן אין מדובר בהתנהגות שערורייתית.

עוד טוענת המאשימה כי בגב הדו"ח מצוין במפורש כי ניתן לבקש לבטל את הדו"ח או להמירו באזהרה, תחת הכותרת "בקשה לביטול הודעת תשלום הקנס"; ומאחר והנאשם בחר בדרך של הגשת בקשה להישפט, על פני בקשה להמרה באזהרה, אין לו להלין אלא על עצמו.

בהמשך הוסיפה המאשימה כי עיון במתווה של רישום אזהרה, מלמד כי גם בעת הפקתה של דו"ח מהמערכת מונחה השוטר לבחון את האפשרות למתן אזהרה.

כן ציין ב"כ המאשימה כי הנאשם ייפה את בא כוחו ביום 22.12.20 וזה לא מצא להגיש בקשה לביטול או להמרה באזהרה; והשיב לשאלת בית המשפט, בעניין זה, כי אינו יודע ממתי נספרים 30 הימים להגשת בקשה להמרה והוא מעריך כי הם נספרים מיום רישום הדו"ח.

דין והכרעה

עבירות הקנס - רקע כללי

סדרי הדין בעבירות הקנס קבועים בפרק ז' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1984 (להלן: "**החוק**" או "**החסד"פ**"), ובתקנות סדר הדין הפלילי תשל"ד-1974 (להלן: "**התקנות**").

סעיף 228 (ב) לחוק קובע כי הודעת קנס "תהיה בטופס שנקבע ויפורטו בה העבירה ושיערו הקנס שנקבע לה". תקנה 40 לתקנות, מהווה הוראה משלימה לאמור וקובעת כי הודעת קנס תהיה ערוכה לפי טופס 8 שבתוספת לתקנות.

על פי טופס 8 א, יש לציין בהודעת הקנס, בין היתר את הדברים הבאים הנוגעים לבקשה לביטול:

(3) אם רצונך להגיש בקשה לביטול הודעת תשלום הקנס מהעילות הקבועות בחוק, עליך לפנות בכתב תוך 30 ימים מקבלת הודעה זו, לפרט את נימוקיך ולצרף מסמכים המאמתים את טענותיך, אם ישנם, למען הרשום בהודעה זו, תוך המועד שנקבע לתשלום הקנס כמפורט לעיל.

עוד עולה, כי הודעה זו אמורה להיות רשומה לפני פרטי עורך הדו"ח ולפני פרטי העדים (הווה אומר, בחלק הקדמי של הדו"ח - א"ל).

סעיף 229 לחוק, על סעיפיו הקטנים, קובע את מועד התשלום של הודעת הקנס (תוך 90 ימים מיום ההמצאה), מועד הגשת הבקשה לביטול (תוך 30 ימים מיום ההמצאה, אלא אם מדובר בבקשה לביטול עקב הסבה אז ניתן להגישה תוך 90 ימים), ואת מועד הגשת הבקשה להישפט (תוך 90 ימים).

כן נקבעים בסעיף 229 מועדים נוספים ונהלים, אשר פחות רלבנטיים לענייננו.

בשולי הדברים אציין, כי קיים פער בין הוראת סעיף 229 לבין תקנה 42א(א) לתקנות, הקובעת כי בשה לביטול תוגש תוך התקופה שנקבעה לתשלום הקנס (קרי, 90 ימים), ויש הגורסים כי הוראת התקנה גוברת על הוראות החוק בעניין (ר' ב"ש (י-ם) 702/06 **ניצה רטר נ' מדינת ישראל** (24.8.06)).

להבדיל, המרה באזהרה, או מתן אזהרה חלף רישום דו"ח, אינה בהוראות החוק ומדובר בנוהל משטרתי פנימי- ר' נוהל את"ן 02.231.01 נוהל מדיניות האכיפה הזרמת התנועה ומתווה תלת"ן 2020 (להלן: "**הנוהל**" - **במ/1**), וכן מתווה אזהרה מעודכן לשטח (להלן: "**העדכון לנוהל**" - **במ/2**). על פי הנוהל, לשוטר יש שיקול דעת באם לרשום דו"ח הזמנה לדין, דו"ח ב"מ או להסתפק באזהרה בכתב (סעיף 2 ה. לנוהל). אופן מימוש המדיניות נקבע בסעיף 4 לנוהל ובסעיף 2 לעדכון לנוהל, המנחה את השוטר (בין אם מדובר בשוטר הרושם דו"ח ידני או ממערכת רישום דו"חות), לבדוק האם הנהג זכאי לקבל אזהרה, בין היתר בהתחשב באופי העבירה, בוותק הנהיגה ובעברו של הנהג בתקופה האחרונה (אורך התקופה נקבע בהתאם לסוג העבירה). כן מציינים הנוהל והעדכון לו, את העבירות בגין לא ניתן להסתפק באזהרה

בלבד.

אומר כבר עתה, רישום דו"ח אזהרה נתון לשיקול דעתו הבלעדי של השוטרים ואיני סבור כי מדובר בהמרה אוטומטית לאזהרה במקרה שאדם עומד בקריטריונים הקבועים במתווה או בעדכון (להבדיל ר' **תת"ע 11-07-448 מדינת ישראל נ' מזרחי** (4.1.12)); ואף איני סבור כי יש צורך לרשום את הנימוקים להחלטה כזו או אחרת. בהתאמה, תוך התחשבות בחזקת התקינות של מעשה המנהל, די באמירתה של המאשימה (התואמת את העדכון לנוהל), כי השוטרים המפיק את הדוחות המצולמים מונחה, כמו כל שוטר אחר, לבחון את האפשרות של המרה באזהרה, כדי לדחות את טענות הנאשם בעניין ספציפי זה.

מן הכלל אל הפרט- הודעת הקנס שבנדון

בהודעת הקנס שנשלחה לנאשם (**במ/3**), תחת הכותרת "תשלום הקנס" מצוינים הדברים הבאים:

מי הקורא את הדברים האמורים, עשוי לסבור כי בפניו שתי אפשרויות בלבד- תשלום הדו"ח או הגשת בקשה להישפט, על שתיהן ניתן להחליט תוך 90 ימים. אין בהודעה האמורה כדי לרמוז, על קיומן של אפשרויות אחרות, דרכים אחרות לטיפול בהודעת הקנס או מועדים שונים לדרכים אלו.

לעומת זאת, בחלק האחורי של הדו"ח (**במ/4**) מצוינות הודעות נוספות "לידיעת מקבל ההודעה" וביניהן בסעיף 3, תחת הכותרת בקשה לביטול הודעת תשלום קנס, נזכרת גם האפשרות לבקש להמיר את הדו"ח באזהרה.

כבר עתה אציין כי כל המלל המופיע בחלק האחורי של הדו"ח נרשם באותיות קטנות מאד (והתמונה לעיל הוגדלה - א"ל), באופן מאד שונה ומובחן מהרישום האמור לעיל הנוגע לתשלום הקנס.

כן ניתן לציין, כבר בשלב זה, כי נדמה שהודעת הקנס אינה תואמת את האמור בטופס 8א לתקנות, שעה שהמלל הנוגע לאפשרות הגשת בקשה לביטול אינו מופיע על קדמת הדו"ח ולפני פרטי עורך הדו"ח והעדים.

הבדלים בין הודעות קנס

בנוסף, השוואת דוחות ידניים לעומת הודעת הקנס שנשלחה לנאשם, מגלה הבדל משמעותי. בהודעות קנס ידניות, תחת הכותרת תשלום הקנס, מופעים הדברים הבאים:

עינינו הרואות, בהודעות הקנס הידניות מופיעה הערה **מודגשת** נוספת, **שאינה מופיעה** בדו"ח שנשלח לנאשם "**תשומת לבך להערות המופיעות מעבר לדף**".

הגנה מן הצדק- הבסיס המשפטי

דוקטרינת ההגנה מן הצדק, נקלטה במשפטנו דרך הפסיקה ולאחר מכן עוגנה בסעיף 149(10) לחסד"פ. בתחילה, נקבע כי יש להחילה במקרים חריגים ביותר בהם קיימת התנהגות שערורייתית של הרשות או במקרים בהם הרשות עשתה "שימוש פרוע, לא הוגן ובלתי חוקי בסמכויות שניתנו לה" (ע"פ 2910/94 יפת נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2), 370).

לאורך השנים חל שינוי באופן יישום הדוקטרינה, הוגמשו אמות המידה ליישומה, כמו גם הסעדים אותם ניתן לתת בגינה. עוד נקבע כי המבחן המקובל להפעלתה הוא מבחן "הפגיעה הממשית בתחושת הצדק וההגינות", אשר נערך בשלושה שלבים מצטברים- בחינת הפגמים ועוצמתם; האם ניהול ההליך למרות הפגמים האמורים פוגם בתחושת הצדק וההוגנות ומהו הסעד המתאים. היטיב לבאר הדברים הש' בולוס בעפ"ג 55106-06-22 עומרי חזן נ' מדינת ישראל (26.1.23):

16. "עם השנים חל שינוי בישום דוקטרינה זו באמצעות הרחבת תחולתה מרגע ביצוע העבירה ועד לסיום ההליך הפלילי וגם בהגמשת אמות המידה לבחינתה. השיקולים הרבים והמגוונים אותם יש לגלם במלאכה זו וגם ריבוי הסעדים, החל מהקלה בגזירת העונש ועד לביטול האישום, מיועדים לשרת ערכים בעלי חשיבות ממדרגה ראשונה, כמו ערך השוויון, הזכות להליך הוגן והקפדה על גיבושה של מדיניות שוויונית ואחידה באכיפת החוק. לאור זאת, חובה להשקיף על ההליך כולו ויש ליתן משקל ראוי גם לנסיבות שאפפו ואף שקדמו למעשה העבירה, לחקירה ולהגשתו של כתב האישום ולא רק להתנהלות הרשות עם פתיחת המשפט (ע"פ 7621/14 אהרון גוסטדינר נ' מדינת ישראל, פס' 44 בפס"ד כב' השופט הנדל [פורסם בנבו] (1.3.17)).

כיום המבחן המקובל הוא מבחן "הפגיעה הממשית בתחושת הצדק וההגינות", ויישומו נעשה בשלושה שלבים מצטברים. הראשון, בוחנים את עוצמת הפגמים בהליך; השני, נבחנת השאלה האם קיום ההליך הפלילי למרות פגמים אלה פוגעת בתחושת הצדק וההגינות; והשלישי, בחירת הסעד ההולם והמאזן כראוי בין כלל השיקולים הרלוונטיים (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776, 807-808 (2005)). באשר לבחירת הסעד ההולם ראוי להדגיש:

"יש להביא בחשבון מגוון רחב של שיקולים, ובכלל זאת את חומרת העבירה, נסיבות המקרה וכן שיקולים של גמול והרתעה. יש לאזן במכלול השיקולים גם את האינטרס הציבורי בקיום המשפט, במיצוי הדין עם עבריינים ובשמירה על ביטחון הציבור ועל זכויותיהם של נפגעי העבירה. מנגד, יש להביא בחשבון גם את זכויות הנאשם, את טוהר ההליך הפלילי, את השאיפה להביא לפסילת מהלכים נפסדים של התביעה ולשמור על אמון הציבור בבית המשפט" (ע"פ 5975/14 אברהם אגבריה נ' מדינת ישראל, פס' 16 לפס"ד כב' השופט ד' ברק-ארז [פורסם בנבו] (31.12.15)).

הגנה מן הצדק- מן הכלל אל הפרט

לטעמי, אופן ניסוח הודע הקנס שנשלחה לנאשם מהווה פגם משמעותי ונרחב. כאמור לעיל, מי הקורא את נוסח הדברים המופיעים באותיות מודגשות במרכז הודעת הקנס, יכול לסבור שיש בפניו שתי אפשרויות ותו לא- תשלום הקנס או הגשת הבקשה להישפט; והיקף הזמן הנתון לו הוא 90 ימים.

האם לא ניתן לשער כי הדיוט, אשר אינו בקיא בחוקי התעבורה ובנהלים יפעל באחת משתי הדרכים האמורות, מאחר ואינו מודע לאמור בגב הדו"ח; או שמא יתוודע לאפשרות של הגשה לביטול/ המרה לאזהרה, רק לאחר שיחלפו 30 הימים המותרים להגשתו.

עצם העובדה שהדוח הידני כן מציין במפורש ומפנה את תשומת ליבו של מקבל הדו"ח לכך שקיימות "הערות מעבר לדף", רק מחזקת את מסקנתי האמורה, הגם שהיה עדיף בהרבה לציין כי קיימות הערות ואפשרויות נוספות בנוגע לדו"ח.

כך גם העובדה שהדו"ח אינו תואם במאת האחוזים את טופס 8א המופיע בתקנות ומחייב לכאורה את המאשימה לכלול את ההודעה בנוגע לאפשרות הגשת הבקשה לביטול בחלק הארי של הדו"ח.

מאידך, מאחר והאפשרות להגשת בקשה לביטול מוגדרת בחסד"פ, הרי שעוצמת הפגם בעניין זה מוקהית במעט. הנאשם מוחזק כמי שיודע את הוראות החוק, גם אם אינו עורך דין לענייני תעבורה. בעניין זה אפנה לעפ"ת **11-15-20895 שנאווי** (6.12.15), שאוזכר בטיעוני ב"כ הנאשם. שם דחתה כב' ש' אלון את טענת ב"כ הנאשם בין היתר מהטעם שההודעה בסעיף 3 מעבר לדף "תואמת את ההוראות הנקובות בסעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. סעיף זה מאפשר למקבל הקנס לפעול לפי **אחת החלופות** המצוינות בו, כאשר לכל חלופה המועדים הקבועים בה ואין ללמוד או להשליך מהמועדים הקבועים בחלופה אחת על החלופה השנייה".

יחד עם זאת, לא למותר לציין כי בעניין שנאווי הופיעה ההודעה הבאה בפרק ה' להודעת תשלום הקנס "עליך לשלם, תוך 90 יום (מודגש בצבע אדום) מקבלת הודעה זו ולא יאוחר מיום 11.11.14, זולת אם תוך מועד זה תודיע, כמפורט בפיסקה (2) מעבר לדף כי רצונך להישפט בבית משפט לתעבורה. תשומת ליבך להערות המופיעות מעבר לדף (מודגש)" (מתוך עניין שנאווי). כלומר, הייתה קיימת אותה הפניה להערות מעבר לדף, הפניה אשר כאמור לעיל, אינה קיימת בנדון.

הדברים שונים באשר לאפשרות המרת הדו"ח לאזהרה. כאמור לעיל, אפשרות זו אינה חלק מהוראות החוק אלא נוהל משטרי פנימי ולכן הנאשם אינו מוחזק כמי אשר מודע לה. בהתאמה, קיימת חשיבות מיוחדת לכך שהמאשימה תידע את הנאשם באשר לקיומו של הנוהל, על מנת שיוכל לשקול את דרכי פעולות ו/או לבחון האם המאשימה חרגה מהוראות הנוהל; חריגה שלעתיים עשויה להוביל לתוצאות משפטיות. לצורך השוואה, ר' לאחרונה **עפ"ת 1101-02-23 מחאמיד נ' מדינת ישראל** (13.2.23):

"הדבר מקנה למערער זכות לבקש ביטול הדו"ח מפאת הפרת הנוהל המשטרי, ולו היו מציינים זאת בגדר דו"ח ברירת המשפט היה מסייע בידי המערער להבין זאת או אם היו מציינים זאת בגדר כתב האישום בתיק

תעבורה 7977-12-18, היה מתאפשר למערער ובא כוחו לדרוש צירופו במיוחד כאשר נפתח משפטו בתיק התעבורה, בשלב זה הקנס לא שולם".

לטעמי, צירופן של כלל הנסיבות הבאות- העובדה שמדובר בנוהל משטרה פנימי ולא בהוראת חוק; העובדה שנוסח הודעת הקנס חורג מהנוסח הקבוע בטופס 8 לתקנות; נוסח ההודעה בחזית הדו"ח שמרמזת על שתי אפשרויות בלבד; היעדר ההערה המופיעה בהודעות הקנס ידניות (על כך שישנן הערות נוספות מעבר לדף), האותיות הקטנות והצפופות בהן עולה האפשרות (מעבר לדף), והעובדה שהדבר אינו מוזכר בכותרת של הסעיף אלא רק בתוכו, מובילות כולן יחד למסקנה הברורה כי המאשימה (המשטרה), לא הודיעה לנאשם באופן מספק וברור דיו, על זכותו להגיש בקשה להמרת הדו"ח באזהרה. וכידוע, כבר נקבע במשפטנו כי הפרת החובה ליידע אדם על זכותו כמוה כהפרה של זכותו המהותית (ר' לעניין זה ע"פ 5121-98 טור' רפאל יששכרוב נ' התובע הצבאי, פ"ד סא(1) 461 (4.5.06)).

בהתאמה, מאחר והנאשם עומד לכאורה בתנאי הנוהל להמרת הדו"ח באזהרה, זכאי היה שעניינו ייבחן כראוי, אם היה מגיש בקשה להמרה.

בנוסף, ברור מאליו, ולהבנתי כך סוברת גם המאשימה, כי אם היה עולה כי בניגוד לשוטר האוכף בשטח, השוטר המפיק את הדוחות מן המערכת לא היה מונחה באופן דומה, לבחון את האפשרות להמרה באזהרה, הייתה עולה מן הדברים מעין אכיפה בררנית המצדיקה את התערבותו של בית המשפט. עם זאת, כפי שצינתי לעיל, לא מצאתי כי נסתרת חזקת התקינות המנהלית העומדת למאשימה, אשר הצהירה כי השוטר המפיק את הדוחות מונחה לבחון את האפשרות להמרה באזהרה ולכן איני רואה כי קיים פער בעניין זה, בין הנאשם שבנדון לבין כל נהג אחר שנרשמת לחובתו הודעת קנס בשטח.

מן המקובץ, הגעתי למסקנה כי התנהלות המשטרה, שאינה עושה די על מנת ליידע את הנאשמים להם מופקים דוחות מאמצעי אכיפה אלקטרוניים, בדבר זכותם להגיש בקשה להמרת הקנס באזהרה, פוגעת בזכויותיהם של הנהגים בכלל ושל הנאשם בפרט; ובהתאמה פוגעת בזכותו של הנאשם להליך הוגן, פגיעה משמעותית.

לאחר האמור ובהתאם למבחן התלת שלבי, עלינו לבחון האם קיומו של ההליך, למרות הפגמים האמורים, פגוע בתחושת הצדק וההגינות; ובעיני התשובה לכך חיובית.

ראשית, אתייחס לטענת המאשימה, לפיה העובדה שהנאשם התייעץ עם עו"ד בטרם שלח בקשה להישפט, מרפאת את הפגם.

באופן כללי, אעיר כי התייעצות עם עורך דין אכן יכולה לעתים, במקרים הנקודתיים המתאימים, לרפא פגמים בהתנהלות המאשימה/ המשטרה. כך לדוגמא בעפ"ת 32462-04-21 בנא נ' מדינת ישראל (24.5.21), נקבע כי ניתן להטיל מאסר, גם ללא הודעה מוקדמת לפי החסד"פ, מקום בו הנאשם מיוצג לאורך כל ההליך.

עם זאת, על מנת לבסס טענה כאמור, יש להראות כי הנאשם אכן קיים התייעצות כאמור, עוד בטרם חלפו 30 הימים בהם יכול היה להגיש בקשה להמרה באזהרה; וזה לא המצב בענייננו. כאמור, הנאשם חתם על יפוי כוח והגיש הבקשה להישפט ביום 22.12.20, הווה אומר יותר מ-30 ימים לאחר ביצעו העבירה; שהוא המועד הקובע, להערכת נציג המאשימה, ממנו נספרים 30 הימים (והדבר לא מצוין אחרת בשום מקום).

לגופו של עניין, מאחר וגם לגישת המאשימה, מקום בו הגיש הנאשם בקשה להישפט לא ניתן לחזור אחורה ולבחון את האפשרות של המרת הדו"ח לאזהרה (להבדיל לדוגמא מהליך של הסדר מותנה בנוגע לעבירות פליליות, אותו ניתן לבחון לאורך כל שלבי ההליך); הרי שבעצם ניהול ההליך יש כדי לפגום לטעמי בתחושת הצדק וההגיונות.

קיומו של הליך משפטי, שאם יורשע בו הנאשם, יוביל לרישום הרשעה תעבורתית וענישה מתאימה, אינו עניין של מה בכך (הגם שמדובר בברירת קנס של 250 ₪ ושהשלכותיה של הרשעה זו אינן דומות כלל להרשעה פלילית). במיוחד כשהאפשרות השנייה, שנשללה מן הנאשם, היא הליך של רישום אזהרה פנימית, ללא רישום במרשם הפלילי.

נשאלת השאלה, מהו אם כן הסעד המתאים למקרה זה, האם ביטול כתב האישום, כי בקשת הנאשם, או שמא סעד חלופי. יפים לעניין, בשנית, דברו של כב' הש' דאוד בעניין עומרי חזן הנ"ל:

"בהתאם להלכה לא בכל מצב בו נפל פגם בהתנהלות הרשות, התוצאה תהיה ביטולו של כתב האישום. יש לבחור בסעד אשר נותן ביטוי לעוצמת הפגיעה בזכויות הנאשם ובטוהר ההליך הפלילי, ואשר בכוחו לתקן את פגם זה. מכאן, יש להקפיד על נקיטה באמצעים מתונים יותר מאשר ביטול כתב האישום על מנת לרפא את הפגמים, ורק במקרים קיצוניים ביותר שבהם הפגיעה בזכויות הנאשם היא כה קשה ואינה ניתנת לתיקון באמצעים חריפים פחות, נכון לשקול את האקט הדרסטי של ביטול כתב האישום (ע"פ 5124/08 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פסקה 31 והאסמכתאות שם [פורסם בנבו] (4.7.2011); ע"פ 8551/11 כהן סלכגי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 [פורסם בנבו] (12.8.2012))."

הסעדים החריפים פחות מביטול כתב האישום ואשר מהווים תגובה הולמת הם רבים ומגוונים; כמו, למשל, תיקון כתב אישום, הימנעות או ביטול ההרשעה וכמובן גם התחשבות במסגרת גזירת העונש. רשימה זו אינה סגורה, ולביהמ"ש תמיד נתונה הסמכות להתאים את האמצעי שנוון להפעיל למקרה הספציפי שנידון לפניו (גבריאלי הלוי, תורת הדיון הפלילי, כרך ב, תשנ"א 211, עמ' 748)."

בענייננו, איני סבור כי קיים סעד חלופי אשר מרפא את הפגם בצורה הולמת וראויה. התנהלות המאשימה (המשטרה) והיעדר היידוע גרם לכך שהנאשם דילג (שלא מרצונו), על שלב מהותי שיכול היה להוביל לרישום אזהרה שאינה נזכרת במרשם הפלילי. הסעדים החלופיים האפשריים, כגון הימנעות מהרשעה או תיקון כתב האישום אינם דומים במהותם, שכן עדיין יובילו לרישום במרשם התעבורתי של הנאשם. למעשה סעד של הימנעות מהרשעה כלל אינו אפשרי בשלב זה, שכן ההליך נמצא עדיין בשלב ההקראה והנאשם טרם השיב לכתב האישום.

ביטולו של כתב האישום יאפשר למאשימה לשקול בלב פתוח ונפש חפצה את בקשתו של הנאשם להמיר הדו"ח

באזהרה, אפשרות אשר אינה קיימת כל עוד ההליך המשפטי תלוי ועומד.

בנוסף, סבורני כי קיים אפקט מחנך לביטולו של כתב האישום, ולכך יש משמעות רחבה יותר מאשר תיק זה השרי אין מדובר בנסיבות שייחודיות למקרה דנן, כי אם כשל העשוי להשפיע על נהגים רבים אחרים.

סוף דבר

אני מורה על ביטול כתב האישום.

הנאשם יוכל להגיש בקשה לביטול ו/או והמרת הדו"ח לאזהרה תוך 30 ימים מהיום; והמאשימה תבחן את בקשתו על פי שיקול דעתה המקצועי והבלעדי.

לא אסיים מבלי להעלות שתי המלצות בפני המאשימה, הראשונה לחדד את הנהלים בפני השוטרים המפיקים דוחות מן מהמערכת ולהבהיר להם כי על אף שמדובר בדוחות מצולמים חובתם היא לשקול המרה לאזהרה (במקרים המתאימים).

השנייה, לשקול לתקן את נוסחן של הודעות הקנס ולהוסיף בהן הפנייה קצרה ותכליתית לאמור בגב הדו"ח לרבות למועדים השונים.

זכות ערעור כחוק.

+ניתנה היום, ז' אדר תשפ"ג, 28 פברואר 2023, בהעדר
הצדדים.